Magnus Heinason - Túrfrágreiðing
Yvirlitstrolingar. Túrur nr. 1706
Tíðarskeið 08-22/03 2017

Fólk frá HAV.: Marit Pedersen, Poul Vestergaard, Regin Kristiansen og Jákup Reinert.

Ábyrgd: Jákup Reinert, ið eisini var toktleiðari.

Endamál: Hetta var annar túrurin av vár-yvirlitstrolingunum í ár. Høvuðsendamálið við hesum túrum er at fáa til vega tilfar, ið skal nýtast í stovnsmetingunum av toski, hýsu og upsa, t.e. veiða í vekt og í tali, longdarbýti, vektbýti, aldursbýti, kynsbýti og kynsbúning av nevndu sløgum. Umframt skal vekt, tal og longdarbýti skrásetast fyri øll fiskasløg, ið verða veidd, og nytruprøvar skulu eisini takast av øðrum sløgum. Eisini skulu magakanningar gerast serliga av toski, hýsu og upsa.

Reiðskapur: 116 fóts kassatrol við 40 mm meskum í posanum. Steinshamn lemmar. Breitlar 60 og 120 m.

Kanningarøki: Trolstøðirnar eru lagdar kring allan Landgrunnin grynri enn 500 m, sí mynd 1. Hetta eru støðir, ið eru tiknar á báðum túrunum í vár, t.e. bæði á seinasta túri (1704) og á hesum túrinum (1706).

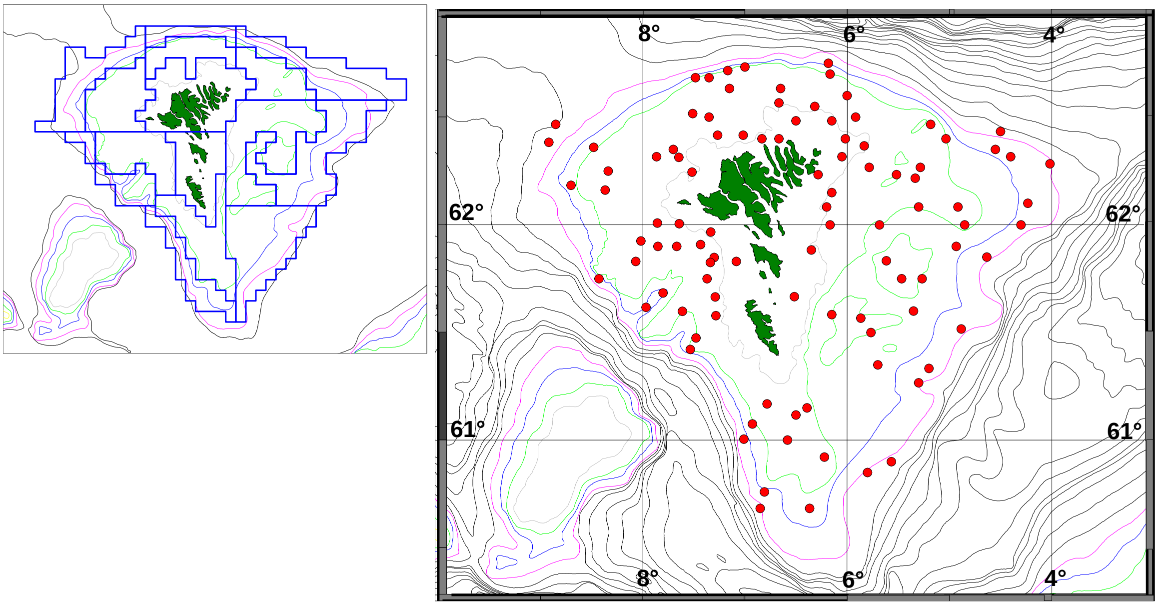

Mynd 1. Yvirlitstrolingar á vári við Magnusi Heinasyni. Landgrunnurin er býttur upp í 15 øki (myndin til vinstru). Ávíst tal av støðum verður tikið í hvørjum øki, tilsamans 100 støðir fyri allan Landgrunnin. Somu støðir verða tiknar á hvørjum ári.

Um túrin: Farið varð av Havnini mikukvøldið 8. mars kl. 23^{15}. Av teimum íalt 100 trolstøðunum, ið verða tiknar á yvirlitstrolingunum á vári, vórðu 52 støðir tiknar fyrra túrin; sostatt vóru 48 støðir eftir at taka á hesum túrinum. Byrjað varð at fiska

hósmorgunin 9. mars kl. 08^{23} á eini støð í ein landssynning. Túrurin gjørdist heldur trupul vegna teknisk brek og ringt veður. Hendan fyrsta dagin eydnaðist bert at taka tríggjar støðir, og vegna trupulleikar við trolspælinum máttu vit sigla inn á Havnina. 11. mars kl. 07^{30} fóru vit av stað aftur. Vegna veður eydnaðist bert at taka tvær støðir tann dagin, men 12. mars eydnaðist at taka 6 støðir og eina, har vit komu fastir. 13. mars var aftur nógvur vindur, tað eydnaðist tó at taka tvær støðir; um kvøldið hildu vit inn undir Fugloynna at kroka. Ikki fyrr enn 17. mars var veðrið vorðið so mikið frægt, at roynast kundi aftur. 21. mars eydnaðist at taka tvær góðkendar støðir, og tvær ikki góðkendar støðir (fast, skrætt). Hildið varð so inn á Havnina, har vit komu kl. 07^{06} tann 22. mars. Tað eydnaðist bert at taka 35 støðir á hesum túrinum, og trettan støðir lógu eftir. Avgjørt varð at nýta ein dag av næsta túri til at royna at fáa nakrar støðir aftrat. Vegna veður eydnaðist bert at taka tríggjar støðir hendan dagin, so talið á støðum gjørdist 38 støðir íalt. Sostatt var samanlagda talið á støðum bert 90 í ár.

Prøvataking: Veiðan varð viðgjørd sambært sýnishandbókini og kanningarætlanini, og eitt yvirlit yvir tal á nytru- og magaprøvum á hesum túrinum sæst í Talvu 1 niðanfyri. Samstundis sum nytrur vórðu tiknar, varð eisini skrásett longd, vekt, kyn og búningarstig, og regluliga vórðu magar av toski, hýsu og upsa tiknir og kannaðir umborð.

Talva 1. Yvirlit yvir nytru- og magaprøvar á Magnus Heinason túri nr. 1706.

Toskur	Toskur	Hýsa	Hýsa	Upsi	Upsi	Longa	Brosma
Tal á nytraðum fiski	Tal á magum	Tal á nytraðum fiski	Tal á magum	Tal á nytraðum fiski	Tal á magum	Tal á nytraðum fiski	Tal á nytraðum fiski
449	70	454	77	425	67	97	4

Tal á nytraðum fiski tilsamans:	1429
Tal á magum tilsamans:	214

Nær verða prøvarnir upparbeiddir: Allar nytrur eru lisnar, og øll data eru rættað og løgd inn í databasu.

Fyribils úrslit: Nøkur ávegis úrslit skulu takast fram. Talva 1 aftast í frágreiðingini vísir yvirlit yvir veiðuna av teimum ymsu sløgunum á hesum túrinum; her skal verða gjørt vart við, at aftur í ár er roynd gjørd at skráseta alt, ið varð veitt, bæði fisk, ryggleys dýr og annað, ið ikki var livandi. Mest varð fingið av toski, og síðani komu ávikavist hýsa, hýsa, upsi, lítli kongafiskur, svartkjaftur og hvítingsbróðir. Úrslitini skulu takast við tí fyrivarni, at tað eydnaðist bert at taka 90 støðir í ár, og tær írestandi støðirnar lógu ta á djúpum vatni. Tískil kunnu ávís sløg vera undirmett, t.d. upsi og svartkjaftur, meðan eitt nú toskur og hýsa kunnu vera yvirmett.

Størsti denturin á hesum túrum verður lagdur á tosk, hýsu og upsa; men eisini fyri onnur sløg fæst ein ábending um, hvussu nógv er til. Á myndunum 2-7 sæst veiða upp á roynd frá báðum yvirlitstrolingunum á vári (kg/tíma) fyri nøkur úrvald fiskasløg. Veiða upp á roynd verður vanliga nýtt sum eitt mát fyri, hvussu stórir stovnarnir eru í vekt. Tølini fyri t.d. upsa skulu tó takast við stórum fyrivarni, tí slíkar yvirlitstrolingar vísa seg at vera rættuliga óneyvar fyri upsa; hetta skyldast m.a., at upsi ofta gongur í torvum. Verður rakt í eina torvu, so fæst nógv, annars fæst lítið, og úrslitið sigur tí ikki so nógv um, hvussu nógv er til í øllum økinum. Nakað tað sama ger seg galdandi fyri tosk í

gýtingartíðini, sum er í mars. Tá savnast hann ofta og stendur tættur í smáum økjum. Verður tóvað á tílíkum økjum, fæst nógv, uttan at tað neyðturviliga merkir, at stovnurin er stórur.
Eftir hesum úrslitum vaks hvítingsbróðir nógv í fýra ár herfyri, minkaði munandi aftur næstu tvey árini, vaks so nakað, men veiðan seinastu trý árini hevur verið væl minni enn tað. Lítið hevur verið at fingið av svartkjafti í fleiri ár, men nú sær betri út, hóast veiðan í ár var minni enn í fjør, og sera lítið var av smáttfallandi fiski. Lítli kongafiskur og gulllaksur tykjast at vera støðugir (Mynd 2).

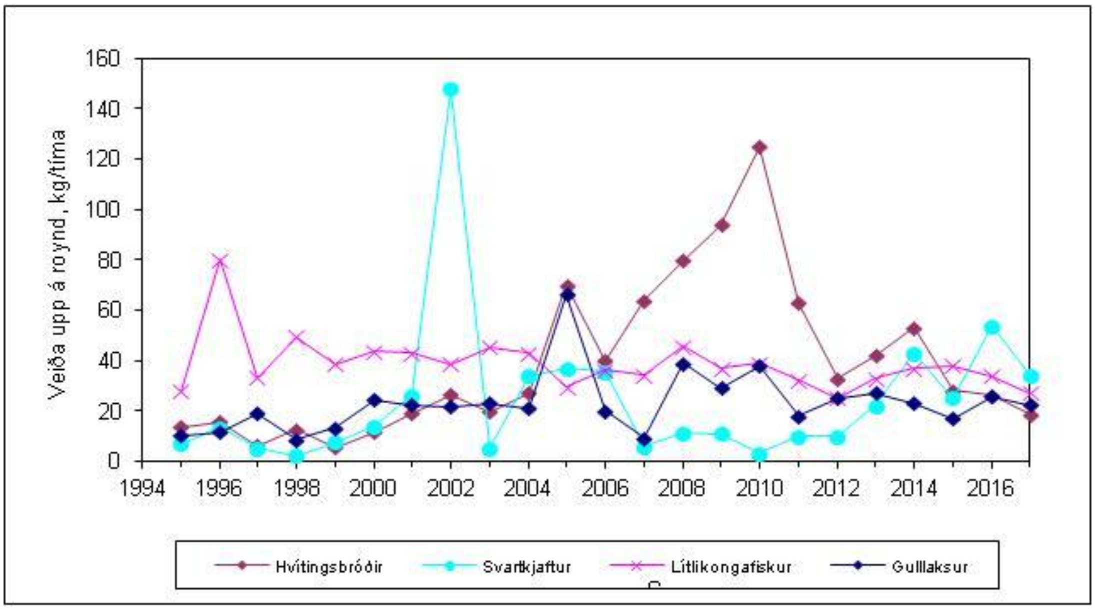

Mynd 2. Veiða upp á roynd fyri úrvald fiskasløg frá yvirlitstrolingunum á vári.

Longa tykist væl fyri, meðan brosma eftir hesum at døma er í minking; stóri kongafiskur hevur verið støðugur á einum lágum støði í fleiri ár, men seinastu trý árini hava verið nakað frægari (Mynd 3). Av flatfiski tykist reyðsprøka at vera væl fyri, tunga hevur verið støðug seinastu mongu árini, meðan sera lítið hevur verið at fingið av kalva (Mynd 4); havtaska hevur verið sera støðug í fleiri ár, men í ár varð lítið at fáa.

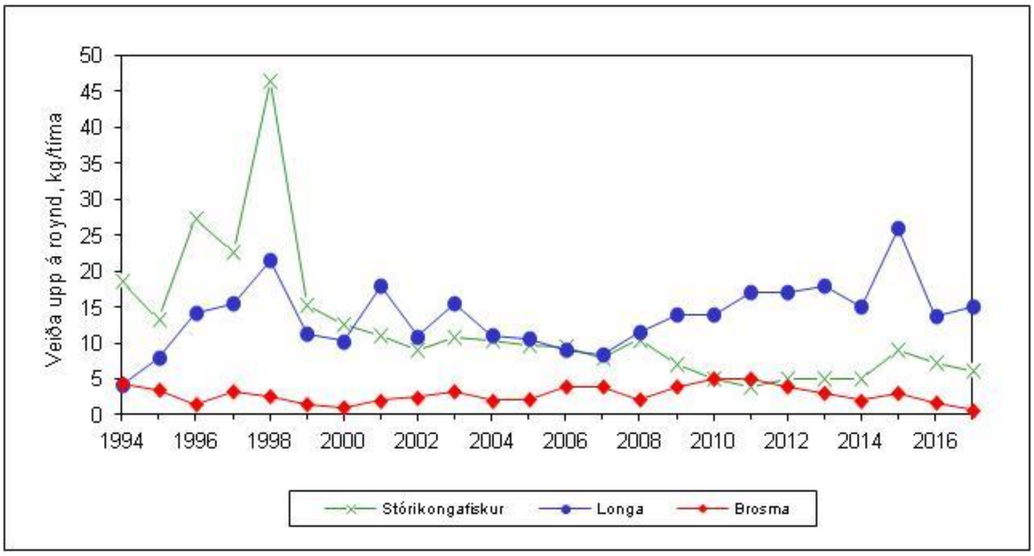

Mynd 3. Veiða upp á roynd fyri úrvald fiskasløg frá yvirlitstrolingunum á vári.

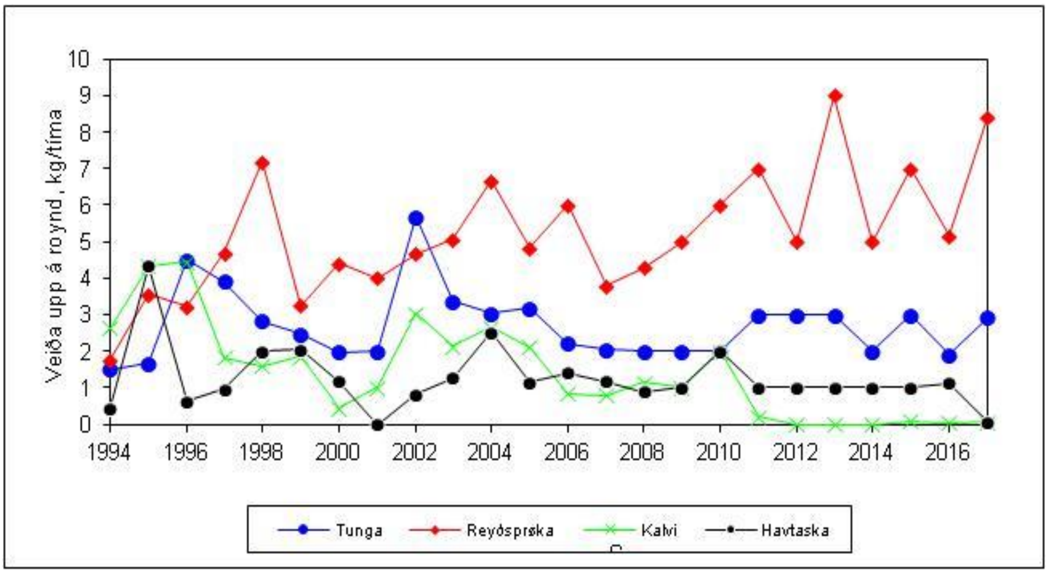

Mynd 4. Veiða upp á roynd fyri úrvald fiskasløg frá yvirlitstrolingunum á vári.

<u>Toskur, hýsa og upsi</u>. Við tí stóru roynd, ið er undir Føroyum, vil tilgongdin av ungfiski tey einstøku árini í stóran mun gera av, hvussu stórir stovnarnir eru. Av tí sama er stórur partur av stovnunum ungur fiskur. Og bæði stovnur og veiða vilja vera skiftandi ár undan ári, tí tilgongdin er skiftandi. Seinastu nógvu árini hevur náttúran verið kørg, og hevur hetta ávirkað tilgongdina av toski og hýsu serliga nógv. Vektin á einstøku fiskunum hevur sjálvandi eisini týdning fyri, hvussu stór stovnsvektin er. Í ár vóru bæði toskur, hýsa og upsi um miðal í holdum.

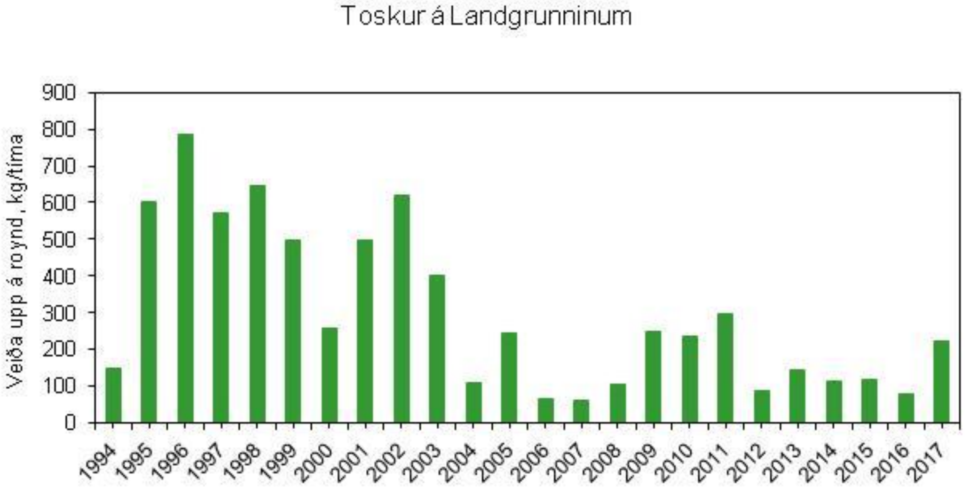

Mynd 5. Veiða upp á roynd fyri tosk frá yvirlitstrolingunum á vári.

Á mynd 5 sæst, hvussu skjótt toskastovnurin kom fyri seg aftur eftir tey sera vánaligu kreppuárini, og var orsøkin teir sera góðu árgangirnir frá 1992 og 1993. Eisini hýsa vaks skjótt (Mynd 3), og var tað her 1993- og 1994-árgangirnir, ið skaraðu framúr. Góð tilgongd fekk síðan toska-, hýsu- og upsastovnarnar at vaksa, men frá 2002 minkaði toskastovnurin nógv til søguliga lág virði. Síðan 2007 vaks toskastovnurin aftur vegna hampuliga góða tilgongd, men í 2012-2016 var lítið fingið; í ár vaks veiðan nakað.

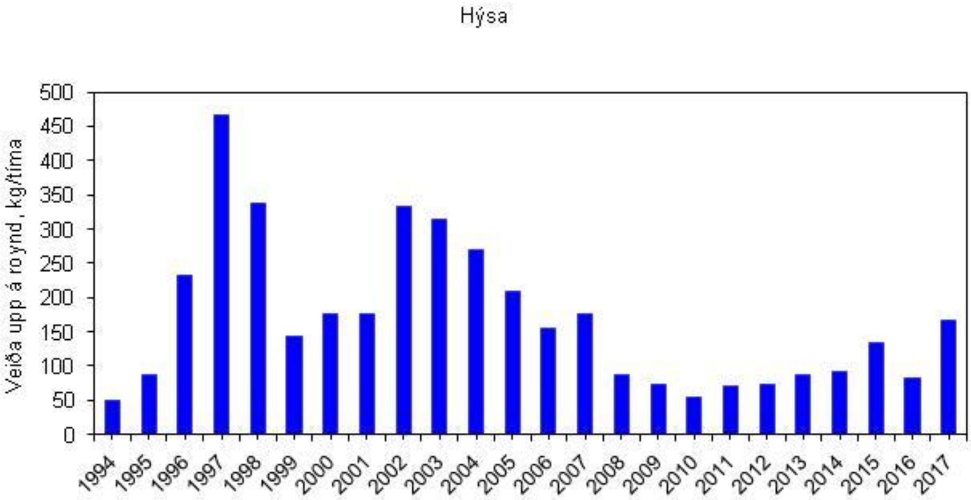

Mynd 6. Veiða upp á roynd fyri hýsu frá yvirlitstrolingunum á vári.

Fyri hýsu er veiðan upp á roynd støðugt minkað síðan 2002, og var úrslitið í 2010 á leið tað í 1994 (Mynd 6); størsta orsøkin til hesa minking stavar helst frá vánaligari tilgongd í nógv ár. Síðan 2011 hómast ein lítil bati, ið serliga stavar frá batnandi tilgongd. Heilt nógv árs- og 2-ára gomul hýsa varð fingin, og hetta kundi verið ábending um, at árgangirnir frá 2015 og 2016 eru størri enn leingi sæð, og at hann kann gerast eitt

munagott íkast til ein søguliga lítlan stovn. Ein fortreyt fyri hesum er tó, at hann fær mest møguligan frið til at vaksa og búnast.

Havandi í huga ta stóru óvissu við slíkum kanningum av upsa, so er ein varislig niðurstøða helst, at upsastovnurin er nakað større enn miðal fyri tíðarskeiðið 2007-2017, og hann er ikki illa fyri (Mynd 7).

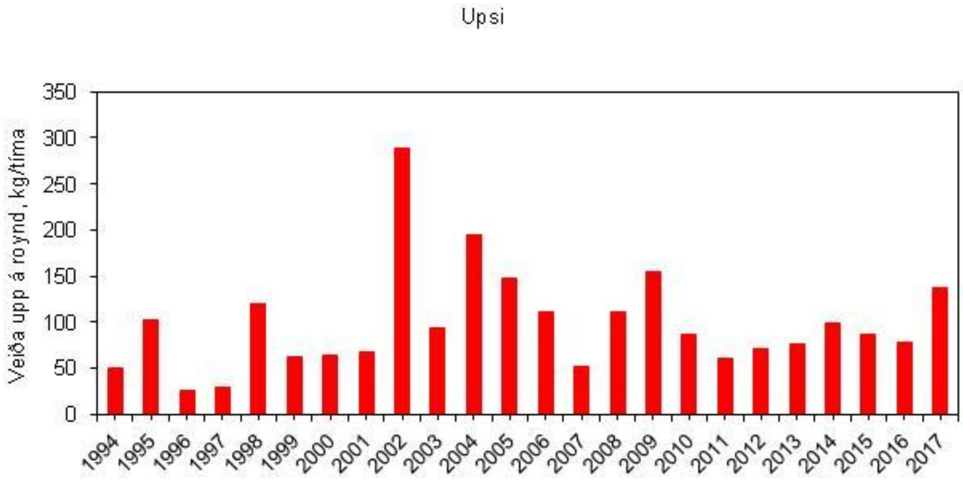

Mynd 7. Veiða upp á roynd fyri upsa frá yvirlitstrolingunum á vári.

.

2. apríl 2017 *<u>Jákup Reinert</u>*

Talva 2. **Yvirlit yvir veiðu pr. fiskaslag á MH túri nr. 1706. 38 støðir tilsamans.**

Fiskaslag	**Veiða íalt, kg**	**Veiða pr støð, kg**
Toskur	5783.203	152.19
Hýsa	4363.072	114.818
Upsi	3941.034	103.711
Lítli kongafiskur	2023.077	53.239
Svartkjaftur	1917.961	50.473
Hvítingsbróðir	1273.907	33.524
Gulllaksur	919.03	24.185
Longa	901.683	23.729
Hvítingur	814.565	21.436
Reyðsprøka	390.268	10.27
Stóri kongafiskur	389.303	10.245
Knurrhani	168.705	4.44
Trantkongafiskur	96.265	2.533
Tunga	59.414	1.564
Sandsprøka	51.331	1.351
Mathøgguslokkur	41.864	1.102
Havtaska	35.925	0.945
Blálonga	34.795	0.916
Brosma	26	0.684
Hvassasprek	18.273	0.481
Havmús	16.233	0.427
Streymsild	13.994	0.368
Skøta	13.39	0.352
Skaddur fiskur	13.024	0.343
Kjaftsvarti kongafiskur	11.982	0.315
Steinbítur	9.395	0.247
Lýrur	7.9	0.208
Tindaskøta	5.815	0.153
Gamal fiskur	5.753	0.151
Kalvi	5.42	0.143
Lýsingur	5.349	0.141
Igulker	4.75	0.125
Rognkelsi	4.167	0.11
Korkalitt igulker	2.468	0.065
Skrambul	1.659	0.044
Trøllakrabbi	1.369	0.036
Glýsufiskur	1.062	0.028
Phakelli sp.	0.702	0.018
Klingruskøta	0.62	0.016
Silvurmurtur	0.549	0.014
Makrelur	0.454	0.012
Tralsrassi	0.412	0.011
Krutt	0.358	0.009
Øða (deyð)	0.205	0.005
Gágga	0.163	0.004
Øða	0.157	0.004
Gágga (deyð)	0.099	0.003
Asteriida	0.065	0.002